

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

«Τού βίνκας». — «Ο Μαραθώνιος δρόμος»

Ένα ακόμα δράμα μεσ' τ'ά τόσα άλλα απ' τήν άστέρευτη πηγή πού πότισε τή δραματική μαγία τών νεωτέρων Έλλήνων. Όλόκληρη ή άμαρτωλή Βυζαντινή ιστορία με τούς τραγικούς της έρωτες, τις σκοτεινές φιλοδοξίες, τις συννομισίες και τις αιώ- νιες έχτρες παρουσιάζει πλήθος από έτοιμές τραγω- δίες πού δέν απαιτούνε για ν' κνευαστούν στή σκηνή άλλο από μιá σύντομη περιδιάβαση μέσα στις σελίδες τών ιστορικών και τών χρονογράφων τής εποχής, και από τή σχετική έπιτηδειότητα στο φκιαξιμο ταμπουρλικού μέτρου πού να κουδου- νίζει στ' αυτιά τών θεατών τά ντενεκεδένιο κου- δούνι. Μι τέτοια προσόντα μας ξεφούρνισε σωρό τραγωδίες ή τριταμαρτωλή αυτή ιστορία πού χρη- σίμεθε έναν καιρό και για μοναδικό εισιτήριο στους μακαρίτικους Λασάνειους διαγωνισμούς, απ' όπου πάλι οι δαφνοστεφάνωτοι ποιητές! πηδούσαν στις διάφορες καλοκαιρινές μππραγκές. Οι τραγικές, φανταχτερές και μεγαλόπρεπες σκηνές τών φόνων και τών ζεθρονισμών πού σε κάθε βήμα άπαντούμε στις Βυζαντινές αούδες βαλθόσανε στο θέατρο με τήν πιό κρύα και ξερή δηγηματικότητα, χωρίς καν έχνος δραματικής τέχνης, ή Βυζαντινής πινής με τό άπαίσιο σάθανο τής μούμιας γλώσσας, και με τό νερουλιασμένο πλέξιμο του στίχου και του ρυθμού τό κουρντισμένο οργανέτο. Όλοι φαίνεσαι ενόμιζαν και νομίζουν ότι όσο τραγικώτερα θέματα κατα- πιαστούνε τόσο συγκινητικώτερα και θριπαιτέστερο' θα γίνουν και δε μπορούνε να καταλάβουν ότι τό τραγικό για να φανή τέτοιο θέλει τεχνίση μεγάλο κι' ότι όσο πιό μέγεθος έχει ή ύπόθεση τόσο πιό δραματικό μέγεθος πρέπει να έχη ο ποιητής. Άλ- λιώς καταντούνε από τραγικοί γελοίοι κι' από συγ- κινητικοί άστείοι. Άν ένας Βερναρδάκης ξεχώρισε σε μερικά του έργα τό ξεχώρισμά του δε στάθηκε άρ- κετα σημαντικό για να σημαίωσε κανεις σταθμό φωτεινό στην ιστορία τής φιλολογίας μας. Στ' αδύ- νατα χέρια τών Ρωμιών συγγραφέων ήταν αδύνατο να μαλαχτή ή γεμάτη από πάθη κι' κίματα μεσαι- ωνική μας ιστορία. Η τραγική Μούσα πού σίγουρα θα διάθηκε από τά μέρη εκείνα ζητούσε έναν Αι- σχύλο ή ένα Σαίξπηρ για ν' άγκαλιση, και μόλις αντίκρυσε τήν άτελείωτη σειρά τών δυστυχημένων καλαμαράδων τό βαλε στα πόδια ή φτωχή!

*

Άν τό «Τού βίνκας» του κ. Πολέμη είναι τό καλύτερο απ' τά έργα του ή αν είναι άνώτερο από τό Βελισάριο του Δημητρακοπούλου, αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι τό δράμα έχει τά στοιχεία πού χρειάζονται για να ζήση περισσότερο από τρεις ώραιες καλοκαιρινές νύχτες. Στόν κ. Πολέμη άναγνω- ρίζουμε τήν ειλικρίνεια τής τέχνης του πού ίσως ίσως σε πολλούς άλλους μας είναι δύσκολο να πιστέψουμε. Βλέπουμε φανερά ακόμα πόσο προσπαθεί να φανεί άνώτερος απ' τόν έαυτό του. Να φκιαξει σκηνές καλές, να χαράξει δυνατούς και ζωντανούς χαρα- χτηρες, να σκορπίσει ποίηση και ζωή. Κ' είν' αλή- θεια πώς δέν τό κατορθώνει, ο άνώνας του όμως αυτός μας συγκινεί όσο ή προσπάθειά του δυνα-

μώνει, κι' όσο μας ξεσκεπάζεται ή άγωνία του συ- γραφεία πού βάζει όλα του τά δυνατά να φτάσει κάπου και δε μπορεί. Τό είπαμε και πριν, μόνο ή ειλικρίνεια του ποιητή μπορεί να δικαιολογήσει τό έργο του, ειλικρίνεια πού φτάνει να βάλει σ' άρ- μονία τή γλώσσα του με τή ψυχή του περιφρονώντας τούς άστείους στοχασμούς μερικών ότι στην τραγω- δία μόνο ή άρχαιοπρεπής ταιριάζει.